

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

ЦЕНТРАЛЬНА ГЕОФІЗИЧНА ОБСЕРВАТОРІЯ
імені БОРИСА СРЕЗНЕВСЬКОГО

ЩОМІСЯЧНИЙ БЮЛЕТЕНЬ
ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ
У МІСТІ КИЇВ ТА МІСТАХ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ЗА БЕРЕЗЕНЬ 2023 РОКУ

№ 3 (360)

КИЇВ 2023

КИЇВ. У березні систематичні спостереження за вмістом шкідливих речовин в атмосферному повітрі міста проводились Центральною геофізичною обсерваторією імені Бориса Срезневського на 16 стаціонарних постах (ПСЗ)*., на ПСЗ № 10 та №13 спостереження проводились не в повному обсязі через відключення їх від електроенергії. Для визначення забрудненості повітря за місяць було відібрано і проаналізовано 7227 проб.

У повітрі визначалось 20 забруднювальних домішок, з них основні: оксид вуглецю – на 16-ти постах, завислі речовини, діоксид сірки та діоксид азоту – на 14 постах, оксид азоту – на одному посту.

Склад специфічних домішок визначався в залежності від викидів шкідливих речовин в атмосферу від підприємств, які розташовані в зоні поста спостережень.

Оцінка стану забруднення атмосферного повітря проводилась шляхом порівняння з відповідними гранично допустимими концентраціями (ГДК)** речовин у повітрі населених міст.

За індексом забруднення атмосферного повітря (ІЗА) рівень забруднення у березні загалом по місту характеризувався, як високий. По території міста рівень забруднення відрізнявся: на одному посту він характеризувався, як низький, на п'яти – як підвищений, на восьми постах – як високий. На двох постах ІЗА не розраховувався тому, що визначалась лише одна домішка.

Загалом по місту у березні відмічались підвищені середньомісячні концентрації п'яти забруднювальних речовин (другого та третього класу небезпеки): діоксиду азоту – на рівні 2,4 ГДКс.д., діоксиду сірки – 1,6 ГДКс.д., формальдегіду – 1,3 ГДКс.д., оксиду азоту та фенолу – 1,2 ГДКс.д. (таблиці 1, 2).

Середньомісячні концентрації завислих речовин на постах спостережень були у межах 0,5-0,7 ГДКс.д. Максимальні концентрації на усіх постах були на рівні 0,1-0,4 ГДКм.р.

Вміст діоксиду сірки у повітрі за середньомісячними концентраціями перевищував рівень санітарно-гігієнічних нормативів на всіх постах, крім ПСЗ №5 (проспект Науки, поблизу метеомайданчику обсерваторії). Найбільші середньомісячні концентрації відмічені були на Бессарабській площі (ПСЗ №7) та Деміївській площі (ПСЗ №20) – 2,1 ГДКс.д., на вулиці Олександра Довженка (ПСЗ №2), Галицькій площі (ПСЗ №6), Берестейському проспекті (ПСЗ №11) та вулиці Семена Скляренка (ПСЗ №21) – 2,0 ГДКс.д., ще на семи постах середньомісячні концентрації були у межах 1,5-1,9 ГДКс.д., на проспекті Науки (ПСЗ №5) – 0,1 ГДКс.д. Максимальні концентрації на постах міста становили <0,1 -0,3 ГДКм.р.

Середньомісячні концентрації оксиду вуглецю на постах і по місту були у межах 0,1-0,7 ГДКс.д. Максимальні концентрації досягали 1,6 ГДКм.р. на Берестейському проспекті та 1,1 ГДКм.р. на вулиці Скляренка. На інших постах максимальні концентрації були у межах 0,1-0,6 ГДКм.р. Всього у березні зафіксовано 2 випадки перевищення ГДКм.р., що становило 0,2% від загальної кількості спостережень по місту (у минулому місяці 0,3%).

---

* - відбір і аналіз проб атмосферного повітря на вміст забруднювальних речовин проводиться згідно РД 52.04-186-89.

** - ГДК розподіляються на середньодобові (ГДКс.д.), і з ними порівнюються середні концентрації, та максимально разові (ГДКм.р.), з ними порівнюються разові максимальні концентрації шкідливих речовин.

Вміст діоксиду азоту за середньомісячними концентраціями перевищував рівень ГДКс.д. на всіх постах, крім ПСЗ №5. Найбільші з них відмічені: на вулиці Довженка та вулиці Гетьмана Павла Полуботка (ПСЗ №3) – 3,0 ГДКс.д., на Берестейському проспекті та Деміївській площі – 2,9 ГДКс.д., на Бессарабській площі та вулиці Каунаській (ПСЗ №9) - 2,7 ГДКс.д., на Галицькій площі та вулиці Скляренка – 2,6 ГДКс.д., на Оболонському проспекті (ПСЗ №17) – 2,5 ГДКс.д. На інших постах середній вміст діоксиду азоту був у межах 2,1-2,3 ГДКс.д., на проспекті Науки - 0,6 ГДКс.д. Найвищі разові концентрації діоксиду азоту зафіксовані: в районі вулиці Довженка – 1,3 ГДКм.р., на вулиці Каунаській – 1,0 ГДКм.р.; ще на дванадцяти постах максимальні концентрації досягали 0,3-0,9 ГДКм.р. Всього у березні зафіксовано 2 випадки перевищення ГДКм.р. з діоксиду азоту, що становило 0,2% від загальної кількості спостережень по місту (у минулому місяці 0,3%).

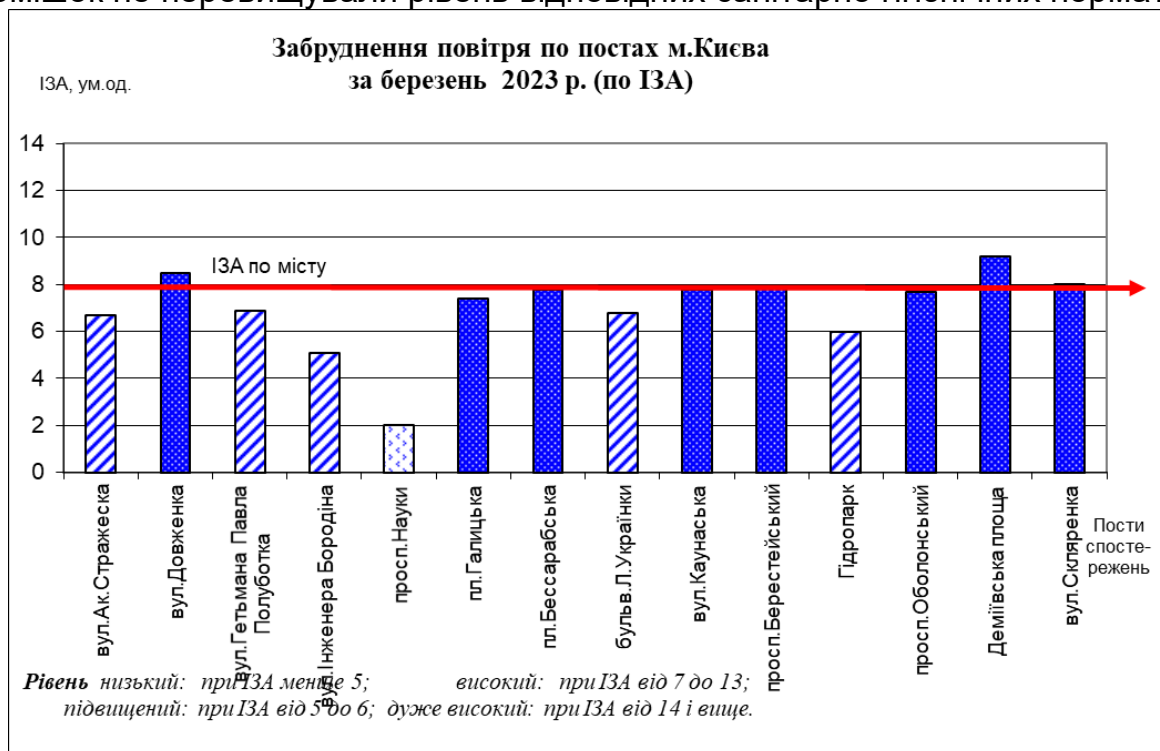
Середньомісячний вміст оксиду азоту (визначався лише на Деміївській площі – ПСЗ № 20) становив 1,2 ГДКс.д., максимальний – 0,3 ГДКм.р.

Середньомісячні концентрації сірководню на трьох постах, де вимірювалась ця домішка, становили 0,002 мг/м³, максимальні – 0,005 мг/м³ (0,7 ГДКм.р.).

Вміст формальдегіду визначався на 13-ти постах. Середньомісячний вміст формальдегіду на усіх постах перевищував відповідну ГДКс.д., крім ПСЗ №5 (проспект Науки, поблизу метеомайданчику обсерваторії). Найбільший середньомісячний вміст формальдегіду зафіксовано на Бессарабській площі – 1,6 ГДКс.д. На інших постах середньомісячні концентрації формальдегіду були у межах 1,2-1,5 ГДКс.д., на ПСЗ №5 – 0,7 ГДКс.д. Максимальні концентрації цієї домішки не перевищували відповідні санітарно-гігієнічні нормативи і були у межах 0,1-0,3 ГДКм.р.

Вміст фенолу визначався на семи постах. Середньомісячний вміст фенолу був у межах 1,1-1,2 ГДКс.д. Максимальні концентрації на усіх постах були на рівні 0,5 ГДКм.р.

Вміст аміаку визначався на 9-ти постах, хлористого водню – на 7, фтористого водню – на 5-ти постах. Середньомісячні та максимальні концентрації цих домішок не перевищували рівень відповідних санітарно гігієнічних нормативів.

За інтегральним показником – ІЗА найбільш забрудненим повітрям у березні відзначався район Деміївської площі, де рівень забруднення характеризувався, як високий. Високим рівнем забруднення характеризувались також райони вулиці Олександра Довженка, вулиці Семена Скляренка, вулиці Каунаської, Берестейського проспекту (поблизу метро Святошин), Бессарабської площі, Оболонського проспекту та Галицької площі .

Такий високий рівень забруднення обумовлено було високими концентраціями діоксиду азоту, діоксиду сірки, формальдегіду, фенолу та оксиду азоту.

В районі вулиць Гетьмана Павла Полуботка, бульвару Лесі Українки (ПСЗ №8), вулиці Академіка Стражеска (ПСЗ №1), в районі Гідропарку (ПСЗ №15) та вулиці Інженера Бородіна (ПСЗ №4) фіксувався підвищений рівень забруднення, в районі проспекту Науки (поряд з метеомайданчиком обсерваторії) – низький.

Загалом у березні, порівняно з попереднім місяцем, рівень забруднення повітря підвищився. Спостерігалось підвищення середнього вмісту фенолу та оксиду вуглецю, незначне – діоксиду азоту, оксиду азоту та формальдегіду.

У порівнянні з березнем 2022 р. загальний рівень забруднення повітря знизився за рахунок зниження середньомісячних концентрацій з діоксиду азоту, оксиду азоту, формальдегіду. Поряд з цим у повітрі помітно підвищився середньомісячний вміст діоксиду сірки.

Таблиця 1. Середньомісячні концентрації забруднювальних речовин в атмосферному повітрі Києва (в кратності середньодобових ГДК).

Домішки	Номери постів спостережень за забрудненням (ПСЗ)																по місту		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	15	17	20	21	лютий 2023	березень 2023	березень 2022
Завислі речовини	0,5	0,7	0,5	0,5	0,5	0,7	0,7	0,5	0,7		0,7		0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Діоксид сірки	1,6	2	1,7	1,7	0,1	2	2,1	1,6	1,7		2		1,5	1,9	2,1	2	1,7	1,6	0,5
Оксид вуглецю	0,4	0,3	0,3	0,4	0,1	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,7	0,2	0,3	0,4	0,4	0,6	0,2	0,4	0,5
Діоксид азоту	2,2	3	3	2,3	0,6	2,6	2,7	2,2	2,7		2,9		2,1	2,5	2,9	2,6	2,3	2,4	3
Оксид азоту															1,2		1,1	1,2	1,6
Фенол	1,1	1,2						1,2	1,2					1,1	1,2	1,2	0,8	1,2	1,2
Фтористий водень						0,1	0,1		0,1						0,1	0,2	0,1	0,1	0,2
Хлористий водень		0,3	0,3	0,3		0,4	0,4				0,3					0,4	0,3	0,3	0,4
Аміак	0,2		0,2	0,2		0,2			0,2		0,2			0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
Формальдегід	1,2	1,4	1,3		0,7	1,5	1,6	1,2	1,3		1,4		1,4	1,5	1,5	1,4	1,2	1,3	1,8

Таблиця 2. Максимальні концентрації забруднювальних речовин в атмосферному повітрі Києва (в кратності максимально разових ГДК).

Домішки	Номери постів спостережень за забрудненням (ПСЗ)																по місту		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	15	17	20	21	лютий 2022	березень 2023	березень 2022
Завислі речовини	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	0,4	0,3	0,2	0,3		0,3		0,1	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4
Діоксид сірки	0,2	0,3	0,2	0,3	0	0,3	0,3	0,2	0,3		0,3		0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,1
Оксид вуглецю	0,6	0,4	0,4	0,4	0,1	0,6	0,6	0,5	0,4	0,5	1,6	0,3	0,4	0,5	0,6	1,1	1,4	1,6	2,5
Діоксид азоту	0,8	1,3	0,9	0,8	0,3	0,9	0,9	0,8	1		0,9		0,8	0,8	0,9	0,9	1,2	1,3	2
Оксид азоту															0,3		0,3	0,3	0,6
Сірководень			0,4	0,7												0,5	0,4	0,7	0,4
Фенол	0,5	0,5						0,5	0,5					0,5	0,5	0,5	0,6	0,5	1,4
Фтористий водень						0,1	0,1		0,1						0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Хлористий водень		0,6	0,6	0,6		0,7	0,6				0,6					0,6	0,7	0,7	0,8
Аміак	0,1		0,1	0,1		0,1			0,1		0,1			0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
Формальдегід	0,3	0,3	0,3		0,1	0,3	0,3	0,3	0,3		0,3		0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	1,1

КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ

Спостереження за станом забруднення атмосферного повітря у березні проводились на двох постах міста Біла Церква та на одному посту в містах Бровари, Обухів і Українка.

У повітрі визначався вміст чотирьох основних домішок (завислі речовини, діоксид сірки, оксид вуглецю, діоксид азоту) та вміст важких металів.

У місті Біла Церква у березні було відібрано і проаналізовано 648 проб, у Броварах, Обухові та Українці – 324 проб повітря.

Загальний рівень забруднення повітря за ІЗА в містах Біла Церква, Бровари, Обухів та Українка оцінювався, як низький.

БІЛА ЦЕРКВА. У м. Біла Церква ПСЗ №1, який знаходився на проспекті Незалежності переміщено на інше місце – на територію метеостанції по вул. Героїв Маріуполя, 43. Пост залишився в радіусі 5,5 км від попереднього місцезнаходження, тому порівняння рівнів забруднення повітря на посту з даними минулих років залишаються достатньо коректними.

У березні середньомісячні концентрації основних забруднювальних речовин становили: діоксиду азоту – 2,9 ГДКс.д., діоксиду сірки – 0,7 ГДКс.д., завислих речовин та оксиду вуглецю – 0,4 ГДКс.д. (табл.3).

Максимальні концентрації досягли: діоксиду азоту - 1,2 ГДКм.р., оксиду вуглецю – 0,5 ГДКм.р., завислих речовин – 0,3 ГДКм.р., діоксиду сірки – 0,1 ГДКм.р.

Забрудненість повітря всіма забруднювальними домішками була вище на ПСЗ №1 (вул. Героїв Маріуполя, 43).

У порівнянні з минулим місяцем вміст діоксиду азоту підвищився, вміст інших домішок - не змінився. Порівняно з березнем 2022 р. знизився вміст завислих речовин та оксиду вуглецю, вміст інших речовин залишився без змін.

БРОВАРИ. Середньомісячні концентрації основних забруднювальних речовин дорівнювали: діоксиду азоту – 1,8 ГДКс.д., діоксиду сірки – 0,8 ГДКс.д., завислих речовин – 0,4 ГДКс.д., оксиду вуглецю – 0,1 ГДКс.д. (табл.3).

Максимальні концентрації становили: діоксиду азоту – 0,7 ГДКм.р., діоксиду сірки – 0,2 ГДКм.р., оксиду вуглецю і завислих речовин – 0,1 ГДКм.р.

У порівнянні з минулим місяцем вміст завислих речовин, діоксиду сірки та діоксиду азоту дещо підвищився.

Порівняння з березнем 2022 р. не проводилось через відсутність спостережень у цей період.

ОБУХІВ. Середньомісячні концентрації основних забруднювальних речовин дорівнювали: діоксиду азоту – 1,4 ГДКс.д., діоксиду сірки – 0,7 ГДКс.д., завислих речовин – 0,4 ГДКс.д., оксиду вуглецю – 0,3 ГДКс.д. (табл.3).

Максимальні концентрації становили: діоксиду азоту – 0,5 ГДКм.р., завислих речовин та оксиду вуглецю – 0,2 ГДКм.р., діоксиду сірки – 0,1 ГДКм.р.

У порівнянні з минулим місяцем вміст діоксиду сірки підвищився, діоксиду азоту - дещо знизився, інших домішок – не змінився. Порівняно з березнем 2022 р. дещо підвищився вміст завислих речовин, знизився – діоксиду азоту та діоксиду сірки, вміст оксиду вуглецю не змінився.

УКРАЇНКА. Середньомісячні концентрації основних забруднювальних речовин становили: діоксиду азоту – 2,0 ГДКс.д., діоксиду сірки – 1,0 ГДКс.д., завислих речовин та оксиду вуглецю – 0,3 ГДКс.д. (табл.3).

Максимальні концентрації становили: діоксиду азоту – 0,9 ГДКм.р., оксиду вуглецю – 0,4 ГДКм.р., діоксиду сірки – 0,2 ГДКм.р., завислих речовин – 0,1 ГДКм.р.

У порівнянні з минулим місяцем вміст діоксиду сірки дещо підвищився. Порівняно з березнем 2022 р. дещо підвищився вміст оксиду вуглецю та діоксиду сірки. Вміст інших домішок не змінився.

Таблиця 3. Середньомісячні і максимальні концентрації забруднювальних речовин у містах Київської області (в кратності середньодобових та максимально разових ГДК).

м. Біла Церква

Домішки	Середньомісячні концентрації					Максимальні концентрації				
	Номери постів (ПСЗ)		По місту			Номери постів (ПСЗ)		По місту		
	1	2	лютий 2023	березень 2023	березень 2022	1	2	лютий 2023	березень 2023	березень 2022
Завислі речовини	0,5	0,3	0,4	0,4	0,5	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2
Діоксид сірки	0,7	0,6	0,7	0,7	0,7	0,1	0,1	0,3	0,1	0,1
Оксид вуглецю	0,6	0,3	0,4	0,4	0,8	0,5	0,2	0,4	0,5	0,7
Діоксид азоту	2,9	2,8	2,4	2,9	2,9	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2

м. Бровари

Домішки	Середньомісячні концентрації			Максимальні концентрації		
	лютий 2023	березень 2023	березень 2022	лютий 2023	березень 2023	березень 2022
Завислі речовини	0,3	0,4		0,1	0,1	
Діоксид сірки	0,7	0,8		0,1	0,2	
Оксид вуглецю	0,1	0,1		0,1	0,1	
Діоксид азоту	1,7	1,8		0,7	0,7	

м. Обухів

Домішки	Середньомісячні концентрації			Максимальні концентрації		
	лютий 2023	березень 2023	березень 2022	лютий 2023	березень 2023	березень 2022
Завислі речовини	0,4	0,4	0,3	0,2	0,2	0,1
Діоксид сірки	0,4	0,7	1,0	0,2	0,1	0,2
Оксид вуглецю	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2
Діоксид азоту	1,5	1,4	2,1	0,7	0,5	0,8

м. Українка

Домішки	Середньомісячні концентрації			Максимальні концентрації		
	лютий 2023	березень 2023	березень 2022	лютий 2023	березень 2023	березень 2022
Завислі речовини	0,3	0,3	0,3	0,1	0,1	0,1
Діоксид сірки	0,9	1,0	0,9	0,2	0,2	0,2
Оксид вуглецю	0,3	0,3	0,2	0,2	0,4	0,2
Діоксид азоту	2,0	2,0	2,0	0,8	0,9	0,8

Дані з вмісту важких металів за попередній квартал та схеми міст з розташуванням постів спостережень вміщуються тільки в бюлетені за перший місяць кожного кварталу.

ЩОМІСЯЧНИЙ БЮЛЕТЕНЬ
ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ
В МІСТІ КИЇВ ТА МІСТАХ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ЗА БЕРЕЗЕНЬ 2023 РОКУ

Відповідальний за випуск

А.Куций

Виконавець

А.Семеняга

© Центральна геофізична обсерваторія
ім. Бориса Срезневського

Копіювання матеріалів цього видання без авторського дозволу заборонено,
при використанні необхідно робити відповідні посилання

Вих. N 991-001- /991-11 від . 04. 2023 р.

пр. Науки, 39, корпус 2, м.Київ-28, 03028, тел. 525-03-30

WEB-адреса <http://www.cgo-sreznevskyi.kyiv.ua>

електронна пошта aupcgo@meteo.gov.ua